

זה או אחר אלא מהשראה וחזון שהם מעבר לכאן ולעכשיו – שאיפה רוחית להביא מרפא לאדמה. כמו סופר שפוגש חוויות שונות בזמנים שונים, מעבד אותן יחד ומוציא מתוכו החוצה, לדף פיזי, משהו חדש, כך באיסוף, חיבור, טרנספורמציה והנגשה החוצה של התכשירים הביודינמיים באה לביטוי פעולת אני אישית.

פוטנציאל אני

כאשר נאסוף יחד את ארבעת המרכיבים הנזכרים מעלה: הזנת הקרקע בחומרים מעודנים ביולוגית, זיכרון של הפעולות הקודמות, אינדיבידואליות חקלאית ורצף ער במיוחד בכדי להזין את האדמה – נראה שפרי האדמה המיידית, הצמחייה העשבונית, מקבלת תהליכים שנושאים בקרבם כוחות אני מוגברים, ובאים לביטוי למשל בנטייה לצמח את השורש ישירות לעומק האדמה. החיה שניזונה מאותו צמח אינה בעלת אני מגובש כמו זה של האדם. היא צורכת את כל כוחות החיים של הצמח, אך אינה משתמשת בפוטנציאל כוחות האני. כוחות אלה נכנסים אליה, מתעכלים ומתעדנים בתוכה ויוצאים חזרה החוצה. בזבל שלה היא למעשה מחזירה שוב את פוטנציאל האני אל האדמה, וכך, כאשר האדם ניזון מהצמחים שגדלים בה, איכות זאת מגיעה אליו, ועוד מעגל של הזדמנות לכוחות אני מתגבש.

לירון ישראלי מוביל את היוזמה "אדמה חיה", בה הוא מלמד חקלאות ביודינמית חקלאים, גננים ומורים. מייצר תכשירים ביודינמיים ומייצג למשקים וקהילות. www.adama-biodynamics.com adama.biodynamic@gmail.com

בכדי לייצר תכשיר ביודינמי נדרש החקלאי לשזור חוט שני של זיכרון ותודעה ערה, ביטוי ליכולת של האני לקחת דברים מעולם הרוח ולהביא אותם אל החומר

שכל אורגניזם צריך למצוא בעצמו איך הוא יוצר ומשמר אינדיבידואליות חקלאית, אין משק ביודינמי אחד שדומה למשק ביודינמי אחר. זו אחת הסיבות, למשל, לעובדה שיינות ביודינמיים נחשבים לכל-כך מוצלחים. הם מבטאים באופן ייחודי את האדמה, הזמן והמקום שבו גדלו, מה שנקרא "טרואר" (terroir) בשפת הייננים.

כחוט השני

אם מסתכלים ממבט-על באופן הכנת התכשירים הביודינמיים – אשר נועדו לטייב את כוחות החיים במשק החקלאי – נוכל לראות שהכנתם מבקשת רצף תודעתי, רצף שמתבטא באיסוף מגוון פריטים בזמן ובמרחב מסוימים (פרחים מעונות שונות, מינרלים שונים, רקמות חיות שונות) וכולם צריכים לעבור תהליך הבשלה ארוך ומשתנה. הכנת תכשיר אחד – כולל שלב גידול הצמחים – יכולה לקחת שנה וחצי. בכדי להחזיק יחד את כל הפעולות האלו, נדרש החקלאי לשזור חוט שני של זיכרון ותודעה ערה. זה ביטוי ליכולת של האני לקחת דברים מעולם הרוח ולהביא אותם אל החומר. בעצם מעשה זה, נאספת מהות שמביאה לאינדיבידואליות מאוד חזקה וברורה. הגורם המאחד שמאפשר את רצף הפעולות האלה, של הכנת התכשירים, אינו נובע מגירוי חיצוני

חקלאות היא: agri-culture, שם שמצביע על חשיבות ממד התרבות נושאת הזיכרון בעשייה החקלאית.

אינדיבידואל חקלאי

כשאדם מסוגל לומר "אני" – בפעולה זאת הוא מפריד את עצמו מהסביבה ולמעשה יוצר חיץ בין התהליכים שמתנהלים בתוכו לבין התהליכים שקורים מחוצה לו. חיץ זה מאפשר לקבל את הרשמים המגיעים מן החוץ, לבחון את הרגשות והתחושות שנוצרים מהחוויות החושיות ולבחור כיצד לנהוג בהם (כמובן לפי יכולת הניווט של האני). גם באדם וגם במשק החקלאי, ככל שיש יותר אינדיבידואציה – כך הוא (האדם/משק) יותר מגובש וחיוני.

בביולוגיה עיקרון זה נשמר על ידי הומאוסטאזיס – הגעה למצב של איזון ושיווי משקל בין צרכים פיזיולוגיים פנימיים להשפעות חיצוניות (למשל, שמירה על טמפרטורת גוף תקינה). האידיאל בחקלאות ביודינמית הוא להגיע למצב שבו המשק החקלאי פועל מתוך עיקרון של הומאוסטאזיס, כלומר מכלול תהליכים פנימיים מוסתים שמתאימים עצמם לתהליכים החיצוניים. למשל, נעדיף שהקומפוסט של המשק ייעשה בתוך המשק עצמו ולא יגיע ממקור חיצוני.

הניסיון מלמד שהדרך לאינדיבידואליות חקלאית היא ארוכה ופתלתלה, וכיוון

איפה אני בחווה?

לירון ישראלי

המשק החקלאי הוא ישות אינדיבידואלית בעלת גוף פיזי, אתרי, אסטרלי ואני. לירון ישראלי מסביר למה בסוף שרשרת המזון הביודינמית אנחנו מקבלים חסה שמחזקת אצלנו כוחות אני

קבירה של תכשירים ביודינמיים – שאיפה רוחית להביא מרפא לאדמה.

מהחוויה החושית הרגעית, וליצור רצף שממריא מהפיזי לתודעתי. חקלאות נשענת בראש ובראשונה על האופן שבו שמרו על הקרקע בדורות הקודמים. אם לאורך עשרות בשנים הקרקע נשמרה אורגנית וחיונית, הדור הנוכחי יוכל ליהנות מחקלאות משגשגת. אם חקלאות או פעולות אחרות שחקו את האדמה מחיוניותה, הדור הנוכחי יתקשה ליהנות מפירותיה. כך ניתן לזהות שבאדמה יש מעין זיכרון, היא "זוכרת" איך עיבדו אותה. איכות האדמה נבנית ומושפעת גם מהצמחים שגדלו עליה ומבעלי החיים שעברו על פניה. כשהזיכרון נעלם – מנהגי התרבות נעלמים איתו. אם הזיכרון האישי נעלם – גם האינדיבידואליות הייחודית שלנו נעלמת. באנגלית

הבררני מאוד של המוח. כך גם בצמח, את ההזנה המתאימה ביותר מספק חומר ביולוגי שעבר את תהליך העיכול המלא ביותר והבשיל לבניית מולקולת חומצה הומית (הבסיס של הומוס חי באדמה = רקבובית). אם נגדיל שוב את התמונה ונצא לרגע מאזור ה"מוח" ונמשיל את המשק החקלאי כולו – כאורגניזם שלם – לאדם, נוכל לראות שמערכת העיכול בחווה מתגלמת במיטבה בארבע הקיבות של הפרה, שבסיום פעולתן מייצרות את חומר ההזנה המעודן ביותר לשורשי הצמח.

האדמה כזיכרון של תרבות

בין האסטרלי לאני באדם מבדיל אלמנט הזיכרון. ברגע שנכנסת תודעת זיכרון, אנחנו מסוגלים לפעול באופן שמנותק

העיקרון הבסיסי ביותר בחקלאות הביודינמית הוא לראות את המשק החקלאי כאורגניזם חי ואינדיבידואלי. בדומה לאופן שבו אנחנו תופסים ישות אדם שלמה כמורכבת מגוף, נפש, רוח ואני, גם באורגניזם החקלאי כל ארבעת ה"גופים" פעילים – אמנם באופן פחות "מגובש" מאשר בישות האדם, אך הם בהחלט ניתנים לזיהוי. היכן, אם כן, נוכל לראות במשק החקלאי משהו בדמות אני? (את האתרי והאסטרלי נשאיר לכתבה אחרת). שאלה זאת יכולה להיות ברומו של עולם, אך אני מעדיף לבחון אותה במציאות הפשוטה שנמצאת מול עינינו, ונתחיל ברמה הפיזית.

הזנה בחומר מעודן

אם נתבונן על מוח האדם כעל מרכז הבקרה של "כלי רכב" שדרכו האני בא לידי ביטוי, וממולו נציב את תמונת הצמח כישות אדם הפוכה – שבה תהליכים דמויי פעילות מוח מתקיימים במערכת השורשים – נוכל לזהות באדמה ובשורשי הצמחים תכונות או איכויות המזכירות פעילות אני.

אחת מנקודות ההשוואה היא תהליך העיכול: אל המוח חודרים רק החומרים הפיזיים המעודנים ביותר, כאלו שעברו התמרה בכל מערכת העיכול הארוכה של האדם והצליחו לחדור דרך הקרום